

- ๒ -

หัวหน้าพรรคได้ลาออกด้วยวาจาต่อที่ประชุม ซึ่งผู้ร้องได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงให้ผู้ถูกร้องทราบภายในสามสิบวัน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ ต่อมาผู้ถูกร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและดำเนินการ จำนวน ๖ ข้อ แล้วแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ร้องได้มีหนังสือชี้แจงให้ผู้ถูกร้องทราบภายในกำหนดแล้ว

๒. ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือแจ้งผู้ร้องว่า

กรณีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค จำนวน ๔ ข้อ องค์กรประชุมของที่ประชุมใหญ่ไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

กรณีการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค จำนวน ๕ ข้อ องค์กรประชุมของที่ประชุมใหญ่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

กรณีนายบรรชวิทย์ ดันติภิรมย์ ลาออกจากหัวหน้าพรรคผู้ร้องต่อที่ประชุมใหญ่ ทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคสิ้นสุดลงทั้งคณะ ผู้ถูกร้องตรวจสอบแล้วปรากฏว่าถูกต้องตามกฎหมาย จึงตอบรับการเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

กรณีที่ประชุมใหญ่มีมติเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๘ คน ไม่มีการลงคะแนนลับ จึงไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ร้องไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

- ๓ -

๓. ผู้ร้องชี้แจงว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้รับฟังคำชี้แจงของผู้ร้องที่ยืนยันว่าสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ มีจำนวนครบตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และเป็นสมาชิกจริง แต่ผู้ถูกร้องกลับนำผลการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครราชสีมา ที่ไปตรวจสอบโดยข่มขู่ผู้เข้าร่วมประชุมว่า จะมีความผิดต่อกฎหมาย ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมปฏิเสธการเป็นสมาชิกและปฏิเสธการเข้าร่วมประชุม ทั้งที่ลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมจริง มาเป็นเหตุไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลง การกระทำของเจ้าหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครราชสีมาไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกร้องก็ย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีหัวหน้าพรรคลาออกด้วยวาจาต่อที่ประชุมเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ เมื่อหัวหน้าพรรคที่ลาออกได้รับเลือกตั้งกลับเข้ามาใหม่ แต่ไม่รับรองการเลือกตั้งโดยอ้างว่า องค์ประชุมไม่ครบนั้น หากว่าองค์ประชุมไม่ครบ การลาออกด้วยวาจาต่อที่ประชุมก็ย่อมไม่มี เช่นเดียวกัน แต่ผู้ถูกร้องกลับถือว่าการลาออกถูกต้อง เป็นการปฏิบัติที่ไม่อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ย่อมไม่น่าจะถูกต้อง ส่วนการลงมติเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๓) และ (๔) ไม่จำเป็นต้องลงคะแนนลับ เนื่องจากไม่มีคณะกรรมการบริหารพรรคหรือผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนให้ลงคะแนนลับ มติของที่ประชุมใหญ่พรรคจึงถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ในการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับผู้ร้อง นั้น ผู้ถูกร้องไม่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบอย่างอื่น นอกจากจะต้องนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๕ และมาตรา ๑๑ มาเป็นแนวทางในการตรวจสอบเท่านั้น การกระทำของผู้ถูกร้อง จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๕ และมาตรา ๑๑ ดังนี้

๑. การใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ถูกร้องในการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงนโยบายและข้อบังคับ การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรค จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา ๔๑ ประกอบมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

- ๔ -

๒. กรณีที่ผู้ถูกร้องตรวจสอบเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องจะต้องแจ้ง การตอบรับหรือไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงให้ผู้ร้องทราบภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หรือไม่

๓. ขอให้สั่งให้ผู้ถูกร้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

๔. ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัย ขอให้สั่งให้ผู้ถูกร้องและคณะกรรมการการเลือกตั้งระงับ การดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับผู้ร้อง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้ พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ ประกอบมาตรา ๑๓ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ร้องซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของผู้ถูกร้องที่แจ้ง ไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง และคณะกรรมการบริหาร พรรคการเมือง และได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของผู้ถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ ประกอบมาตรา ๑๓ วรรคสี่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ ประกอบมาตรา ๑๓ และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๒๐)

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ บัญญัติว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมืองหรือรายการตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง (๕) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของกรรมการบริหารพรรคการเมือง ที่จดแจ้งไว้กับนายทะเบียน พรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมืองต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนพรรค การเมืองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง เมื่อผู้ถูกร้องได้รับแจ้งจากผู้ร้องแล้วจะต้อง ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของการเปลี่ยนแปลงจึงจะนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการ การเลือกตั้งเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามมาตรา ๔๑ ประกอบมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติ

- ๕ -

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งในการตรวจสอบความถูกต้องนั้น ผู้ถูกร้องมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง บัญญัติให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าว ผู้ถูกร้องและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีอำนาจในการดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งผลการตรวจสอบปรากฏว่า ผู้มีชื่อเข้าร่วมประชุมหลายรายให้ถ้อยคำว่าไม่ได้เข้าร่วมประชุม มีผู้ทำบัญชีรายชื่อมาให้ลงชื่อล่วงหน้า ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ร้อง ไม่ได้ลงลายมือชื่อ ลายมือชื่อที่ปรากฏไม่ใช่ลายมือชื่อของตน ผู้เข้าร่วมประชุมมีประมาณ ๒๐-๕๐ คน นอกจากนี้ จากถ้อยคำของนายประยูร เมลาณนท์ ซึ่งเป็นข้าราชการบำนาญการประปานครหลวง ทิวา ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ร้อง แต่ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการประชุม มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๗๐ คน และถ้อยคำของนายเสนอ พิศพาร เจ้าหน้าที่การประปานครหลวง ทิวา มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๑๐๐ กว่าคน แต่ก็ทยอยมาในวันประชุมดังกล่าว หัวหน้าพรรคผู้ร้องได้ลาออกจากตำแหน่งต่อที่ประชุมใหญ่ เพื่อต้องการให้คนนอกทำหน้าที่แทนในการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ที่ประชุมจึงเสนอให้ตนเป็นประธานในที่ประชุม และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคโดยใช้วิธีการยกมือ และมีมติให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค และข้อบังคับพรรค และตนเป็นผู้ติดต่อและสั่งอาหารเป็นรายหัว ประมาณ ๒๐๐ หัว รวม ๒ ครั้ง ประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท โดยตนเองเป็นผู้รับเงินและได้จ่ายแก่คนทำอาหารโดยไม่ได้ขอใบเสร็จรับเงินจากร้านค้าแต่อย่างใด ซึ่งขัดแย้งกับหลักฐานที่ผู้ร้องยื่นชี้แจงต่อผู้ถูกร้องเป็นใบเสร็จรับเงินร้านอรุณตันโสรัจประเสริฐ

กรณีดังกล่าวผู้ถูกร้องได้ให้โอกาสผู้ร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐาน ผู้ร้องได้ชี้แจงมาแต่พิสูจน์การเป็นสมาชิกได้จำนวน ๒ คน ส่วนอีกจำนวน ๓๕ คน อ้างว่าได้จัดส่งให้ผู้ถูกร้องแล้ว ซึ่งจากการตรวจสอบตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างไม่พบหลักฐานการสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ร้อง จึงมีหลักฐานเพื่อการตรวจสอบได้ทั้งสิ้นจำนวน ๔๖ คน เป็นสมาชิกพรรคจำนวน ๓๐ คน ไม่พบการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดจำนวน ๑๔ คน จำนวนที่เหลืออีก ๒ คน ไม่สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ร้องจะต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นสมาชิกพรรคผู้ร้อง แต่ผู้ร้องไม่ส่ง

สำเนาใบสมัครมาให้แต่อย่างใด ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ วรรคเจ็ด ที่บัญญัติว่า ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จัดให้มีทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองของทุกพรรคในระบบอิเล็กทรอนิกส์ และให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทะเบียนดังกล่าวเป็นทะเบียนที่ถูกต้องและแท้จริงตามกฎหมาย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นอย่างอื่น เมื่อผู้ถูกร้องไม่ส่งสำเนาใบสมัครและจากการตรวจสอบระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีสมาชิกที่ถูกต้องจำนวน ๓๐ คน จึงสันนิษฐานตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

๒. ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการตรวจสอบตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว โดยมาตรา ๑๓ (๔) คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑ ซึ่งจากการตรวจสอบรายงานการประชุมพรรคผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๒ พบว่า ที่ประชุมได้มีการเสนอคณะกรรมการบริหารพรรคเพียง ๘ คน โดยให้นายณรงค์ฤทธิ์ เต็งหนองแบน เป็นรองเลขาธิการพรรคและนายทะเบียนสมาชิกพรรค ซึ่งเป็นกรณีที่บุคคลคนเดียวกันดำรงตำแหน่งสองตำแหน่ง เมื่อพิจารณาจากเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้วจะเห็นว่า กฎหมายไม่มีความประสงค์จะให้บุคคลใดดำรงตำแหน่งสองตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และไม่มีกฎหมายในมาตราใดที่กำหนดให้กระทำเช่นนี้ได้ เพราะหากสามารถจะควบตำแหน่งได้ อาจจะเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลเพียงคนเดียวหรือสองคนสามารถรวมตัวกันเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองได้ โดยแต่ละคนจะควบตำแหน่งคนละหลายตำแหน่ง ซึ่งไม่น่าจะสอดคล้องกับรูปแบบการเป็นคณะกรรมการและเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. ในการตรวจสอบข้อเท็จจริง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครราชสีมา ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง และในการตรวจสอบข้อเท็จจริงนี้ คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้สอบถามผู้เกี่ยวข้อง ตามประเด็นที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งการ พร้อมทั้งแจ้งผู้ให้ถ้อยคำให้ปากคำตามความจริงเท่านั้น ไม่เคยบอกกับผู้ให้ถ้อยคำ ทราบว่าจะมีความผิดในกรณีใดเพราะอยู่นอกเหนือประเด็นและไม่ใช่ภารกิจที่เกี่ยวข้อง การสอบปากคำผู้เกี่ยวข้องในครั้งนี้ได้กระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าผู้เข้าร่วมสังเกตการณ์และดูแล

- ๓ -

ความปลอดภัย โดยบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ การดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวได้ดำเนินการโดยชอบแล้ว

๔. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ วรรคสาม บัญญัติว่า การลงมติในที่ประชุมใหญ่ให้กระทำโดยเปิดเผย แต่การลงมติเลือกบุคคลตาม มาตรา ๒๘ วรรคสอง (๓) และ (๔) หรือการลงมติในกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือผู้เข้าประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนร้องขอให้ลงคะแนนลับ ก็ให้ลงคะแนนลับ ซึ่งกรณีนี้หากเป็นการลงมติทั่วไปก็ต้องลงคะแนนโดยเปิดเผย ยกเว้นกรณีที่จะต้องเลือกบุคคลตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๓) และ (๔) ซึ่งมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๓) เป็นกรณีการเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้า พรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เจริญญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง ก็ให้ลงคะแนนลับ ซึ่งกรณีของผู้ร้องเป็นการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค ก็ต้องให้มีการ ลงคะแนนลับ แต่จากการตรวจสอบรายงานการประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๒ หน้าที่ ๓ พบข้อความระบุว่า “เห็นว่าเมื่อมีผู้เสนอบุคคลในตำแหน่งต่าง ๆ เพียงบุคคลเดียวไม่มีการแข่งขัน แต่อย่างไร ก็ไม่ควรลงคะแนนลับให้เสียเวลา เพียงที่ประชุมรับรองก็น่าจะพอ” ประกอบกับคำให้การของ นายเสนอ พิศพาร ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมว่า ในการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค ใช้วิธีการยกมือ จึงเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕

๕. กรณีนายบรรชิตวิทย์ ตันติภิรมย์ หัวหน้าพรรค ลาออกจากตำแหน่งต่อที่ประชุมใหญ่ พรรคเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๒ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๓) บัญญัติคำว่า “ลาออก” เช่นเดียวกับข้อบังคับพรรคชีวิตที่ดีกว่า ในข้อ ๒๐ วรรคสอง (๒) จึงถือว่าการลาออกนั้นจะแสดงเจตนา ได้ทั้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจาและผู้รับการแสดงเจตนาจะเป็นต่อหน้าสาธารณชนก็ได้ ดังนั้น การแสดงเจตนาลาออกของหัวหน้าพรรคซึ่งแสดงต่อที่ประชุมพรรค เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ย่อมถือได้ว่าเป็นการแสดงเจตนาต่อสาธารณชน ซึ่งมีทั้งกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกพรรคอยู่เป็น จำนวนมาก แม้ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรก็ถือว่า มีผลเป็นการลาออกแล้ว โดยเทียบเคียงตามแนว คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

- ๘ -

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเอกสารประกอบแล้ว คดีมีข้อเท็จจริงพอที่จะวินิจฉัยได้ จึงให้ศาลได้สวน ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓๒

ประเด็นที่เห็นควรยกขึ้นพิจารณาในเบื้องต้นมีว่า การลงมติเลือกคณะกรรมการบริหารของผู้ร้องตามมาตรา ๒๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ จะต้องดำเนินการโดยวิธีลงคะแนนลับ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเอกสารประกอบเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ฟังเป็นยุติได้ว่า นายบรรชวริทธิ์ ตันติภิรมย์ หัวหน้าพรรคผู้ร้องขณะนั้น ได้แสดงเจตนาลาออกจากหัวหน้าพรรคต่อหน้าที่ประชุมใหญ่ อันถือได้ว่า การลาออกมีผลสมบูรณ์แล้ว ทั้งนี้ เทียบเคียงแนวคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๒ ที่วินิจฉัยเกี่ยวกับการลาออกไว้ว่า การลาออกนั้นจะแสดงเจตนาได้ทั้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจา และผู้รับการแสดงเจตนาจะเป็นสาธารณชนก็ได้ กรณีมีผลทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคสิ้นสุดลงทั้งคณะ ตามข้อบังคับของผู้ร้อง ข้อ ๒๐ วรรคสอง (๕) ที่ระบุว่า เมื่อหัวหน้าพรรคลาออกให้ถือว่าคณะกรรมการบริหารพรรคสิ้นสุดลงทั้งคณะ ต่อมาเมื่อมีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกคณะกรรมการบริหารพรรค นายบรรชวริทธิ์ ตันติภิรมย์ ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคไปแล้ว ได้ให้นายเสนอ พิศพาร ทำหน้าที่ประธานในการประชุม ทำการเลือกคณะกรรมการบริหารพรรคโดยเปิดเผย ไม่ได้ลงคะแนนโดยวิธีลับ เนื่องจากมีผู้เสนอบุคคลตำแหน่งต่าง ๆ เพียงบุคคลเดียว เมื่อการลงคะแนนเลือกคณะกรรมการบริหารพรรคมิใช่เป็นการลงคะแนนลับ จึงเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของมาตรา ๒๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่บัญญัติว่า การลงมติในที่ประชุมใหญ่ให้กระทำโดยเปิดเผย แต่การลงมติเลือกบุคคลตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๓) และ (๔) หรือการลงมติในกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือผู้เข้าประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนร้องขอให้ลงคะแนนลับ ก็ให้ลงคะแนนลับ การลงมติในที่ประชุมใหญ่เพื่อเลือกคณะกรรมการบริหารพรรคเป็นการลงมติเลือกบุคคลตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๓) ซึ่งต้องกระทำโดยการลงคะแนนลับ โดยไม่จำเป็นต้องมีการร้องขอจากผู้ใด เมื่อการลงมติเลือกคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ร้องไม่ได้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ กรณีจึงเป็นการดำเนินการเลือกคณะกรรมการ

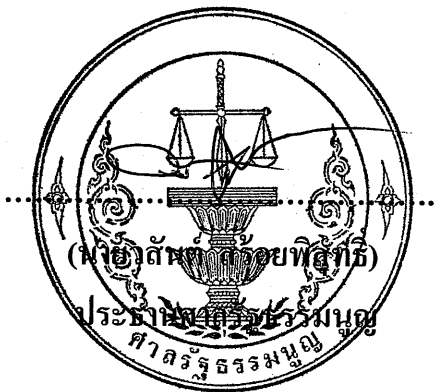

- ๘ -

บริหารพรรคที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมีผลทำให้พรรคผู้ร้องไม่มีทั้งหัวหน้าพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรค ด้วยเหตุนี้ การแจ้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรค ที่จะดำเนินการทางการเมืองใด ๆ ต่อไป ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของข้อบังคับพรรคผู้ร้อง ข้อ ๒๒ (๑) (ง) ที่กำหนดเป็นเงื่อนไขให้หัวหน้าพรรคเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ลงนามในเอกสารต่าง ๆ ในนามพรรค เมื่อปรากฏว่าการดำเนินการดังกล่าวมิได้เป็นไปตามกฎหมาย และข้อบังคับพรรค นายวรรชวริทธิ์ ตันติภิรมย์ จึงไม่มีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการขอจดแจ้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ร้อง ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกร้องที่ไม่รับจดแจ้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ร้อง จึงชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ส่วนประเด็นอื่นไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย เนื่องจากไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงให้ยกคำร้อง

(คำวินิจฉัยที่ ๔๕/๒๕๕๔)

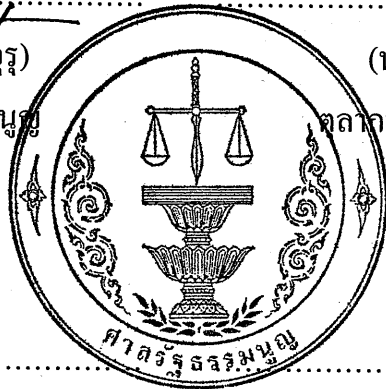
(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เฮกอรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนรงค์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลนุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ